

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתרח

ערב שבת קודש כ' נח, א' דראש חודש מרחשון
ה'תשע"ד

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'יחיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושלוש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"א שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכיו"ר

לזכות

החיילת ב"צבאות ה'" הינדא עטל תחי'
ליום הולדתה השני לאויש"ט, ביום כ"ו תשרי,
ה' תהא שנת עד בלי די
*

נדפס ע"י הורי'

הרה"ת ר' יעקב וזוגתו מרת שרה רייזל שיחיו ברננסון
ולזכות זקני'

הרה"ת ר' אבא צבי הירש וזוגתו מרת אילנה שיחיו ברננסון
הרה"ת ר' שלום דובער הלוי וזוגתו מרת טובה שיחיו לוינ
* * *

לזכות

הרה"ת ר' מרדכי אברהם הכהן וזוגתו מרת רבקה לאה שיחיו כ"ץ
לרגל יום השנה לנישואיהם, בדר"ח מ"ח,
ה' תהא שנת עד בלי די

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר
*

נדפס ע"י יו"ח שיחיו

דפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ביר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולענין פנחס זליג ביר יצחק ז"ל

ולענין מאיר ביר צבי עיה

ו"הקיצו ורננו שוכני עמרי' והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

כלל בפרש"י בכתבי חסר

בקשר עם פ' השבוע אנו מביאים צילומים נדירים ממענות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשאלות המניחים בביאור פרש"י בפרשתנו ובסיום פ' בראשית השיך לפרשתנו, ע"פ הכלל שנתבאר בשיחת ש"פ ראה תשמ"ג (סכ"ג)

(הצילום נדפס ב'התוועדות' תשמ"ג ח"ד ע' 1952 ואילך)

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

בנוגע לכלל בפרש"י בענין חסר ויתיר, פרש"י מדגיש ומפרש תיבת "חסר" כאשר מדובר אודות ענין של **חסרון** – עברנו על כל פירושי פרש"י בחומש שבהם מובא הענין ד"חסר", וברובם – מובן בפשטות כלל זה, אלא שבכמה מהם, לכאורה, דרוש עדיין ביאור בהתאם לכלל זה.

ועל סדר הכתובים:

1) בראשית א, יד: "יהי מארת – חסר וי"ז כתיב, על שהוא יום מארה כו" – ענין של חסרון.

2) בראשית א, כח: "וכבשה – חסר וי"ו, ללמדך שהזכר כובש את הנקבה שלא תהא יצאנית כו", כי דעתה קלה ותנזק משא"כ הזכר – ענין של חסרון.

2* בראשית ו, ב: "כי טבת הנה – א"ר יודן טבת כתיב, כשהיו מטיבין כו' גדול נכנס כו". ואף שלכאורה מדובר כאן אודות ענין של חסרון [ומדוע לא כתב פרש"י "חסר" כתיב? – הרי: 1) זהו ל' ר"י [ר' יודן] (ולא דרש"י). 2) בשעת **ויראו** [בני האלקים גו'] לא היו בחסרון (מעלה הכי גדולה שעד שנכנס גדול כו' – כי צנועות היו*, ורש"י מוכרח לומר כן ע"פ פש"מ – ולא לכתוב חסר – ושלא היו צנועות), אלא שידעו שסופן לא טוב. 3) גם שמו יודן – חסר ה"א כתיב, ואם ידגיש חסר כתיב כו'.

על שאלתם בפרשתנו (נח ט, יב) בנוגע לפסוק "לדרת עולם", מדוע כותב פרש"י "חסר", הרי מדובר בענין של מעלה – דורם של צדיקים כו'?

כתב כ"ק אד"ש מה"מ: ה"ז פשוטו ש"מ שהדורות חסרים דורו של חזקי' כו'.

(* ראה פרש"י ח"ש [=חיי שרה] כד, טז.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהר"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן – אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד 'הקיצו ורנגו שוכני עפר' והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו

העבודה דכללות בני" במשך כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות דהגאולה - נסתיימה ונשלמה ● מסקנת החשבון-צדק שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש! ● גם אם חסר בעבודתו של הפרט הרי-זה ענין פרטי שודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה גורע ח"ו בגמר ושלימות "מעשינו ועבודתינו" דכלל ישראל ● כשעושים חשבון-צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם, ובאים למסקנא שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו - צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה ● קטעים משיחות ש"פ נח, ד' מר-חשוון ה'תשנ"ב - מוגה

א. כיון שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, כולל גם צחצוח הכפתורים, ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו, הרי, מסקנת החשבון-צדק (חשבון-צדק דייקא, חשבון אמיתי) שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

ובפרטיות יותר:

גם כשידע איניש בנפשי' מעמדו ומצבו שיש אצלו ענינים הצריכים תיקון, אין זה בסתירה ח"ו לעדותו של נשיא דורנו שכבר נשלמה העבודה ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, כי, העבודה דכללות בני" במשך

כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות דהגאולה (שתלוי' "במעשינו ועבודתינו (ד) כל זמן משך הגלות"*) – נסתיימה ונשלמה, ואין ביאור והסבר כלל על עיכוב הגאולה, ולכן, גם אם חסר בעבודתו של הפרט במשך הזמן שמתעכבת הגאולה מאיזו סיבה שתהי', ה"ז ענין פרטי שודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה גורע ח"ו בגמר ושלימות "מעשינו ועבודתינו" דכלל ישראל שעומדים מוכנים להגאולה, וכיון שכן, גם התיקון והשלימות דהפרט היא בנקל יותר, ומתוך שמחה, בידעו שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה.

(1) תניא רפ"ז.

ובסגנון אחר: כללות בני"ה שהם "קומה אחת שלימה"² נמצאים במעמד ומצב דאדם שלם בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, הן ברוחניות (רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת) והן בגשמיות, והחסרון דהפרט הוא כמו מיחוש או חולי קל וחיצוני באבר פרטי שתיקונו ע"י רפואה קלה ומהירה, כמ"ש³ "ורפא ירפא", "שניתנה רשות (וכח) לרופא לרפאות"⁴, כולל ובמיוחד הרפואה שע"י התשובה ("גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם"⁵), ועד לשלימות הרפואה שהיא (לא רק מכאן ולהבא, אלא) עוקרת את החולי **מלמפרע**⁶.

ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין, על אחת כמה וכמה לאחר שיעברו כמה עשיריות שנים, יותר מארבעים שנה ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁷.

ועאכ"כ בשנה זו – ה'תשנ"ב – שהר"ת שלה (לאחרי ובהוספה לשנה שלפני, ה'תשנ"א, ה' תהא שנת נפלאות אראנו) "הי' תהא שנת נפלאות בה", ו"נפלאות בכל", "בכל מכל כל"⁸ (בגמטריא "קבץ"⁹), שכולל כל הענינים כולם¹⁰ (נוסף לכך שהאות ב' היא אות השימוש לכל הענינים), ולכל לראש ובעיקר ה"נפלאות" דהגאולה האמיתית והשלימה, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹¹.

(2) לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.
 (3) משפטים כא, יט.
 (4) ברכות ס' סע"א. וש"נ.
 (5) יומא פו, סע"א.
 (6) ראה צפצפ"ג לרמב"ם ה' תשובה פ"ב ה"ב. ועוד.
 (7) תבוא כט, ג.
 (8) ראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.
 (9) ראה חידושי חת"ס שם.
 (10) כולל גם הפיכת הענינים הבלתי-רצויים שנרמזים בתיבת "כל" (ראה המשך תער"ב ח"א פ"צ) – ע"י (החשבוני-צדק וה)תשובה.

ובפרט לאחר שכבר נשלם החודש הראשון של השנה, "תשרי", אותיות "רשית"¹², שכולל כל השנה כולה, ועומדים ביום השבת הראשון לשלימות העבודה בעולם, שבו מודגש כללות ענין השבת שקשור עם ענין הגאולה, ובפרט יום השבת לאחר חצות, הזמן דסעודה שלישית הקשורה עם יעקב, שלישי שבאבות, כנגד גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי¹³ ("ביום השלישי יקימו ונחי' לפניו"¹⁴), ומתכוננים להקריאה בתורה: "לך לך גו' אל הארץ אשר אראך", ציווי ונתינת כח לכאו"א ישראל ולכלל ישראל (ע"י אברהם, היהודי הראשון, "אחד הי' אברהם"¹⁵) ללכת מהגלות אל הגאולה, ובאופן של הליכה כפולה ("לך לך"¹⁶) שרומז גם על מהירות ההליכה, שהשלימות בזה היא באופן ד"ארו"ל¹⁷ עם ענני שמיא¹⁸ – הרי בודאי ובודאי שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה, ועכשיו אין הדבר תלוי אלא במשיח **צדקנו עצמו!**

*

ב. בהמשך להמדובר לעיל אודות חשבון-צדק, ובמיוחד בקשר ובשייכות להגאולה – יש לעורר ע"ד הוספה בזהירות והידור **בקידוש לבנה**, ששייך ביותר לתוכן הענינים האמורים לעיל.

(11) מיכה ז, טו.

(12) בעה"ט עקב יא, יב.

(13) ראה לקו"ש חט"ו ע' 231. וש"נ.

(14) הושע ו, ב ובמפרשים.

(15) יחזקאל לג, כד.

(16) להעיר מהשייכות דכפל לגאולה, כדרשת חז"ל ("ל"ש ר"פ לך לך. ועוד) "חמש אותיות נכפלו וכולן לשון גאולה" (וראה ד"ה לך לך תרכ"ז. תר"ל. ועוד) – ועפ"ז "ל שגם הכפל ד"נח נח" (ששייך גם להכפל דשבת [.] רומז על הגאולה.

(17) דניאל ז, יג.

(18) ויש לבאר הדיוק ד"ענני שמיא" – שאף שהענינים באים מן הארץ ("ואד יעלה מן הארץ"), מ"מ

כבר הורגלו ל"וילדע רייד"

ישנם כאלו שמסתכלים על דיבורים הנ"ל [שאפשר לפעול בנין ביהמ"ק תיכף ומיד] כ"וילדע רייד" [=דיבורים "פראיים"], אלא, שכבר הורגלו לזה כו'. אמנם, לאמיתתו של דבר – מכיון שזהו דבר הכי טוב, "טעמו וראו כי טוב ה'", הרי לא זו בלבד שלא מסתכלים על זה כדבר פראי ("וילד"), אלא אדרבה – מבקשים ודורשים שיהי' הדבר תיכף ומיד ממש, ושואלים "עד מתי", מדוע לא נעשה כבר ברגע שלפנ"ז!?!...

(משיחת ש"פ נח ד' מרחשון ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

להשתדל שהעבודה עכשיו תהי' מעין ודוגמא והכנה לעבודה בגאולה

אע"פ שלע"ע נמצאים עדיין בזמן ומצב הגלות, ועד שגם בני א"י אומרים "מפני חטאינו גלינו מארצנו", מ"מ, כיון שישנה ההבטחה ש"אין הדבר תלוי אלא בתשובה", וכבר עשו תשובה, וכבר צחצחו את הכפתורים, ובמילא, אין הדבר "תלוי" אלא ישנו כבר ב"מזומן".

[. .] יש להשתדל שכבר עכשיו תהי' העבודה מעין ודוגמא והכנה לעבודה שתהי' בהגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ח' מרחשון ה'תשנ"ב - בלתי מוגה)

כאשר מגיע תחלת חודש מר-חשון, ויהודי יוצא מחודש תשרי שמרובה במועדות כו' לעבוד עבודתו בעולם, ובכללות – העבודה של מעשה בפועל, ונפעל אצלו ה"ויעקב הלך לדרכו" – אין לו מה לפחד, כיון שגם אז "אני נבראתי לשמש את קוני", ובמילא הקב"ה איתו. ואדרבה – דוקא המעשה הוא העיקר.

עד שדוקא כאשר עושה את עבודתו במעשה בפועל (החל מחודש מר-חשון) הוא מתברך בכל הברכות, עד לברכה גם על "זרעך", כמאחז"ל²⁰ ש"עיקר תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים", "מאי פירי – מצוות"²¹.

ג. ההוראה מכל האמור [בנוגע למעשה בפועל]:

בעמדתו בשבת הראשון וראש חודש הראשון לאחר חודש תשרי, כאשר מתחלת הכניסה לעבודה במעשה בפועל בעולם, "ויעקב הלך לדרכו" – יש לקבל החלטות טובות, לא רק במחשבה ודיבור, אלא בעיקר במעשה בפועל, בנוגע לעבודה בזמן הבא, ולעשות זאת עד לאופן ד"ופרצת",

שזה ימהר ויזרז יותר את ה"אחישנה"²² ד"עלה הפורץ לפניהם"²³, ובחודש מר-חשון יבנה בית המקדש השלישי (כמש"כ בילקוט³), ובזה גופא – במהרה בימינו.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ נח ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

(22) ישע"י ס, כב. סנהדרין צח, א.

(20) פרש"י ריש פ' נח (מב"ר פ"ל, ו).

(23) מיכה ב, יג. ב"ר פפ"ה יד וברש"י שם. אגדת

(21) סוטה מו, סע"א.

בראשית ספ"ט.

לשמש את קוני⁵, ושהקב"ה אומר ש"המעשה הוא העיקר"⁶, וענין זה ישנו גם בחודש מר-חשוון. ואדרבה: לא רק "גם" – אלא אז מתחילה העבודה העיקרית הקשורה למעשה בפועל בעולם, שהמעשה הוא העיקר – "ויעקב הלך לדרכו".

[. .] ויתירה מזו: בחודש מר-חשוון מתחילה ונפתחת הדרך לסדר העבודה במשך השנה ב"המעשה הוא העיקר" ("ויעקב הלך לדרכו"), וכיון ש"כל ההתחלות קשות"⁷ וצריכים אז לפרוץ ("דורכרעכן") את הדרך, לכן ניתוסף בחודש מר-חשוון יותר כח לעשות את העבודה. ועדיין יכול יהודי לשאול:

הרי⁸ בפשטות הכתובים המצב ד"ויעקב הלך לדרכו" הוא ירידה לגבי המצב שלפני-זה, שאצל יעקב אבינו היתה לכאורה ירידה לגבי מצבו הקודם – לפני זה ה' ב"ארץ מגורי אביו"⁹, יצחק ואברהם (שגם אבי אביו קרוי בשם אב, כפי שרש"י מפרש¹⁰ בנוגע לשמו של יתרו "רעואל") בבאר שבע, ואח"כ "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה"¹¹, ל"חרון אף של מקום בעולם"¹² – ללבן, שכמובן זהו מצב הפכי מהמצב (שה') בזמן מאוחר יותר אצל יעקב) ד"וישב יעקב בארץ מגורי אביו".

וא"כ, שואל היהודי – כיצד יכול לפעול ע"י עבודתו ב"חרן"?

ע"כ אומרים לו שגם יעקב בהליכתו לחרן פחד מלבן ועשו¹³, אלא שהקב"ה הבטיח לו: "והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך גו"¹⁴, וליעקב ה' איתו בחרן "פחד יצחק" ו"אלוקי אברהם"¹⁵, עד שהקב"ה הבטיח ליעקב בהליכתו לחרן¹⁶ "וה' זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה גו" ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך", זאת-אומרת, לא רק שהוא יתפשט ויכבוש את כל הארץ, אלא גם "זרעך" יעשו זאת! שזוהי הברכה הכי גדולה שאפשר לתת לאדם בכלל וליהודי בפרט, שגם זרעו יהיו כמותו¹⁷.

ושמיעת הברכה מהקב"ה פעלה ש"וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם"¹⁸, היות ו"משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת"¹⁹. כלומר, אף שיעקב הלך מ"ארץ מגורי אביו" לחרן, הוא ידע שהקב"ה איתו ושומר אותו, ועוד יותר – דוקא שם יתברך בברכות הכי גדולות.

ומזה מובנת ההוראה עתה:

[. .] כשעושים חשבון-צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם בשנת ה'תשנ"ב, "ה' תהא שנת נפלאות בה", ובאים למסקנא שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו (כנ"ל ס"א) – צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה, "שהם עתידים להתחדש כמותה", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא, "דוד מלך ישראל חי וקיים".

ובפרטיות יותר:

לכל לראש – להזהר ולהשתדל יותר בקידוש לבנה, בבגדים חשובים ונאים, ברחוב וברוב עם הדרת מלך¹⁹, גם באותם מקומות שעד עתה לא הקפידו על זה (לפי שדרים בין הגוים)²⁰, כולל גם הזהירות בנוגע להזמן דקידוש לבנה – שמצונו בזה חילוקי מנהגים: אחר ג' ימים למולד²¹, אחר ז' ימים למולד²²,

נעשים "ענני שמיא", ע"ד ובדוגמת ענין הקשת, שנעשה מהשתקפות קרני השמש בעננים (כנ"ל ס"ד). – ולהעיר מהשייכות ד"קשת" להגאולה, כדאיתא בזהר (פרשתינו עב, ב) "כד יפקון ישראל מן גלותא זמינא האי קשת לאתקשטא . . . בגווי נהירין . . . וכדין צפי ל' למשיח, מנלן, דכתיב וראיתי לזכור ברית עולם . . . ידבר קב"ה להאי ברית דאיהו בגלותא ויקים לה מעפרא, הה"ד ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכמם" (וראה ד"ה את קשתי נתתי בענן תרנ"ד).

19 פרטי הדינים דקידוש לבנה – ראה בטושו"ע או"ח סתכ"ו, ובנ"כ שם.

20 ראה מג"א שם סקי"ד.

21 ראה ט"ז שם סק"ג.

22 שו"ע שם ס"ד. ובסידור אדה"ז: "עפ"י הקבלה אין לקדש הלבלב עד אחר ז' ימים למולד" (וראה בארוכה הגהות כ"ק אדנ"ע (בסידור תורה אור רמה, א-ב. ובסידור עם דא"ח שכא, א-ב). שער הכולל פל"ג ס"ב. וש"ג).

(* ומ"ש "לזרת עולם", נכתב חסר, שיש זורות שלא הוצרכו לאות לפי שצדיקים גמורים היו" (פרש"י ט, יב) - קאי על קשת ע"ד הרגיל שהיא סימן ש"לא יהי עוד מבול" - (כפשוטו הכתוב), ובלשון הזהר דאתחזי"א בגוויין חשוכיין מתחזיא לדוכתא דלא ייתי מבול".

(* ומס"י, "זדא הוא דכתיב (בהפטרות דפרשת נח) אשר נשבעתי מעבור נח נח עוד על הארץ כן נשבעתי מקצוף עליך ומגער בך".

ובמוצאי שבת²³, "אם ליל מוצאי שבת הוא קודם ל' בחודש . . . אבל אם הוא אח"כ²⁴ אין ממתנינים עד מוצאי שבת, שמה יהיו ב' לילות או ג' או ד' עננים ולא יראו הלבלב ויעבור הזמן"²⁵, ובפרט במדינות שרגיל יותר שהשמים מכוסים בעננים, ובפרט בימות החורף²⁶ – ונהרא נהרא ופשטי, ובכל מקום ומקום לפי ענינו (ובמקום שיש שאלה וספק יעשו כהוראת רב מורה-הוראה שעל אתר).

ועוד ועיקר – קידוש לבנה מתוך כוונה מיוחדת למהר ולזרז ולפעול תיכף ומיד ביאת דוד מלכא משיחא, ע"י ההוספה בדרישה ובקשה על הגאולה, כסיום וחותם קידוש לבנה: "ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן".

ג. ויה"ר שעוד לפני קידוש הלבלב חודש מרחשוון – ובפרט בשנה זו שכיון שחשוון וכסלו שניהם מלאים, ישנם שלשה חדשים שלמים (תשרי חשוון כסלו) בהמשך אחד, שע"י נעשית "חזקה" בהתחלת השנה על שלימות החדשים, שרומזת על השלימות דבני" ש"עתידים להתחדש כמותה" – "יתקיים בנו מקרא שכתוב ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן", ביאת דוד מלכא משיחא תיכף ומיד ממש.

ובפשטות – שתיכף ומיד מתקיים הציווי שקורין תיכף בזמן המנחה: "לך לך גו' אל

23 שו"ע שם ס"ב.

24 כמו בחודש זה, שמוצאי שבת (שלאחר ז' ימים למולד*) הוא ביום י"א בחודש.

25 רמ"א שם.

26 ראה הגהות כ"ק אדנ"ע ושער הכולל שם, שמטעם זה לא ה' הצ"צ מקפיד (בימות החורף) להמתין עד אחר ז' ימים. אבל פשוט שחילוק בזה באם דרים במדינה (שכ"כ מ)חדשי החורף אינם מעוננים.

(* אולי אם אין מקפידים על זה ומברכים אחר ג' ימים (וראה גם הערה 26 יכולים לברך במוצאי שבת זה שהוא יום ד' בחודש.

- 5) משנה וברייתא סוף קידושין.
6) אבות פ"א מ"ז.
7) מכילתא (ופרש"י) יתרו יט, ה.
8) קטע זה והקטעים שאחריו – כן הוא בהנחה שלפנינו (סה"ש תשד"מ ח"א ע' 8-537). והסגנון כו' צע"ק. ואולי הכוונה: בפשט"מ הרי ה' אז עלי – מחרן לא"; אבל בדא"ח מוסבר שקאי על הירידה מחדש תשרי לעובדין דחול – ראה בארוכה לקו"ש חט"ו ויצא (ה) ע' 259 ואילך. ושם, דאע"פ שכבר ה' יעקב בהליכה לא", אבל עליו ה' עוד לברר את עשו כו', ולכן ה' צ"ל ניתנת-כח מיוחדת ע"ז. ועד"ז בעבודת האדם הנ"ל. ועיל"ע.
9) לשון הכתוב ר"פ וישב. וראה ס"פ תולדות ור"פ ויצא.
10) ר"פ יתרו.
11) ר"פ ויצא.
12) פרש"י סוף פ' נח. וראה לקו"ש שם ע' 260 הערה 11.
13) פרש"י עה"פ ויצא כח, טו.
14) ויצא שם.
15) שם לא, מב.
16) שם כח, יד.
17) תענית ו, רע"א. במדב"ר פ"ב, יב.
18) ויצא כט, א.
19) פרש"י עה"פ.

ההוראה משבת ור"ח חשון

הנחה: ועד הנחות התמימים. תרגום: מערכת יחי המלך

א. ההוראה משבת הראשון וראש חודש הראשון לאחר חודש תשרי:

היציאה¹ מחודש תשרי והכניסה לחודש מר-חשון היא לכאורה ענין של ירידה, וכפי שנראה גם לאיש פשוט: בחודש תשרי ישנם מועדים, ולא סתם מועדים – אלא **מרובה** במועדות², משא"כ חודש מר-חשון אין בו שום יום-טוב!

וכמדובר כמ"פ, בכל חודש ישנו יו"ט: בכסלו – חנוכה, וכיו"ב בכל שאר החודשים, ורק חודש אחד ויחיד יוצא מן הכלל שאין בו אפי' יו"ט אחד – חודש מר-חשון.

יתירה מזו, בחודש מר-חשון ישנו ענין של צער גדול:

מובא בילקוט³, שבית המקדש הראשון נתחנך בחודש מר-חשון אך לא נפתח עד לחודש תשרי שלאחריו.

ומסיים בילקוט, שכפי שהי' במשכן שבנה משה – שנגמרה מלאכתו בחודש כסלו, אך העמידוהו רק בניסן⁴ – ועקב כך נשאר "חוב" לחודש כסלו, "ומעתה הפסיד כסלו שנגמרה בו המלאכה, אמר הקב"ה עלי לשלם, ומה שלם לו הקב"ה – חנוכת חשמונאי", שאירע בחודש כסלו –

"וכן מר-חשון עתיד הקב"ה לשלם לו" בחנוכת ביהמ"ק השלישי (ע"ד מה ששילמו לכסלו בחנוכת בית שני בחנוכה), ואדרבה – ביהמ"ק השלישי יהי' "כפליים לתושי".

מזה רואים שבחודש מר-חשון ישנו צער גדול מכך שבזמנו נגמר בנינו של בית ראשון ואעפ"כ לא חנכוהו אז, וזהו צער **אמיתי**, והראי' ממה שאומרים ש"מרחשון עתיד הקב"ה לשלם לו".

ונמצא, שבחודש מר-חשון ישנו צער כבר אלפי שנים, מאז שנגמר בנין בית ראשון בחודש מר-חשון!

אמנם מקווים שבמהרה בימינו בחודש מר-חשון יכונן ביהמ"ק השלישי, ובדיוק המילים "במהרה **בימינו**": בחודש מר-חשון גופא הרי ישנם ימים רבים [. . .] – מקווים ומבקשים, שבית המקדש השלישי יתגלה לא בסוף החודש, אלא **"במהרה בימינו"** – היינו, בתחלת החודש, ואכן "נאו"!

אבל עכ"פ – עד שביהמ"ק השלישי יתגלה, מובן שבחודש מר-חשון ישנו צער גדול מכך שבזמנו נגמר בנין ביהמ"ק אך הוא לא נתחנך אז, זאת בנוסף להנ"ל שאין בו ימים טובים.

וא"כ, בחודש זה ישנה ירידה גדולה ביחס לחודש תשרי "מרובה במועדות".

ב. אעפ"כ כל חשבונות אלו אינם נוגעים ליהודי – כיון שהוא רק יודע ש"אני נבראתי

גם השלימות דקידוש לבנה באופן שמקבלים פני שכניה – "יראה אל אלקים בציון"³³, ויתירה מזה, "יראה גו' אל פני האדון הוי"³⁴, כולל גם היחוד דשם הוי' ושם אלקים שמודגש בקידוש לבנה [. . .], "הוי' הוא האלקים", ובעילוי אחר עילוי, ז"פ "הוי' הוא האלקים" שאומרים בנעילת יוהכ"פ (לאחרי אמירת "שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד" פ"א, ו"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ג"פ) – (כ"ק אדמו"ר שליט"א הכריז בניגון המקובל): הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, לשנה הבאה בירושלים!

(33) תהלים פד, ח.
(34) משפטים כג, יז.

הארץ אשר אראך", לארצנו הקדושה, כיון ש"לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני וגו"²⁷, ארץ עשר אומות²⁸, ובארצנו הקדושה עצמה – "הלוח ונסוע הנגבה"²⁹, "לצד ירושלים . . . הר המורי"³⁰, ושם גופא – "אל מקום המזבח"³¹, ש"מקומו מכוון ביותר"³².

"ושם נעשה לפניך . . . כמצות רצונך", כולל

(27) בראשית טו, יח-יט.
(28) פרש"י עה"פ.
(29) בראשית יב, ט.
(30) פרש"י עה"פ.
(31) בראשית יג, ד.

(32) רמב"ם הל' ביהב"ח רפ"ב. – ושם: "והוא המקום שבנה בו נח כשיצא מן התיבה" (שבזה מודגשת השייכות לפרשת נח).

מוקדש לעילוי נשמת
ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול
ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת
יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחי

מוקדש לעילוי נשמת
הרה"ג הרה"ח ר' **חיים משה יהודה** בהר"ר **ירמיהו הכהן ולאה** ע"ה **בלוי**
מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזוה
נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"
ולע"נ זוגתו הרבנית **חנה חיי' הנה** בת ר' **מאיר שמריהו ורחל** - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג
יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

(1) ראה גם לקו"ש שבהערה 8.
(2) ב"י לטור או"ח סתצ"ב (ד"ה ומ"ש). שו"ע אדה"ז
שם ס"ב. וראה הוספה לשו"ע אדה"ז (להר"נ
מדובראוונא) או"ח סקל"א ס"ח.
(3) יל"ש מלכים א' רמז קפד.
(4) פקודי מ, א. פרש"י ר"פ שמיני.

בתחתונים; כל ענינים אלו אינם בגילוי, ואדרבה כו', ובלשון הכתוב¹⁶: "שמים חושך לאור גו' מר למתוק".

אמנם, תכלית הכוונה דענין המבול (גלות) היא: לפעול טהרה בעולם, "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"¹⁷, עד שיהי' קיום העולם באופן מחודש – "עולם חדש ראה", כלומר, עולם שבו לא קיימת עוד האפשרות למצב של גלות (מבול), גאולה שאין אחרי' גלות¹⁸.

ועל זה באה ההוראה מהמאורע דעשירי בתמוז – "ויפתח נח את חלון התיבה וגו'":

גם כאשר נמצאים עדיין בזמן הגלות, במצב של מבול, לפני הגאולה – הנה כאשר ישנה **קס"ד** אצל יהודי שכבר הגיע הזמן דסיום המבול, וצריכים לצאת מן התיבה לעולם כפי שהוא במעמד ומצב ד"עולם חדש"¹⁹, גאולה שאין אחרי' גלות – צריך יהודי לעשות את כל התלוי בו כדי לברר זאת, לשלוח שלוחים – בעלי-חיים או בני-אדם, ושאר פעולות כיו"ב, כלומר, לעשות כל התלוי בו למהר ולזרז את הגאולה.

יהודי אינו יכול לשבת ולהמתין עד שהקב"ה יצוה עליו לצאת מהגלות אל הגאולה (מהמעמד ומצב שבתיה למעמד ומצב ד"עולם חדש"), ולכן, כאשר יש מקום לסברא וקס"ד שכבר הגיע הזמן לצאת מן הגלות אל הגאולה – אזי עושה את כל התלוי בו כדי למהר ולזרז את הגאולה!

ואף שהציאה מהגלות אל הגאולה אינה יכולה להיות אלא ע"פ ציווי הקב"ה – מ"מ, כאשר הקב"ה רואה שיהודים משתוקקים וחפצים שהגאולה תהי' תיכף ומיד, "ווי וואנט משיח נאו", הרי זה גופא ממהר ומזרז את ציווי הקב"ה "צא מן התיבה"²⁰, לצאת מן הגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה.

ד. [. .] וזוהי ההוראה – שגם כאשר נמצאים עדיין בגלות, לפני הגאולה, אבל ישנו קס"ד שהגיע כבר זמן הגאולה (כמודגש בכך שכבר אומרים "פדה בשלום נפשי"), אזי צריך יהודי לעשות את כל התלוי בו למהר ולזרז את הגאולה.

ידועים אמנם דברי בעל הגאולה בג' תמוז, לפני הכנסו לקרון הרכבת המובילה לעיר גלות²¹: "לא מרצוננו גלינו מא"י, ולא בכחותינו אנו נשוב לא"י, אבינו מלכנו ית' הגלנו כו' והוא ית' יגאלנו כו"; אבל אעפ"כ, כאשר הקב"ה רואה שיהודים צועקים "ווי וואנט משיח נאו" – הרי זה גופא ממהר את פעולתו של הקב"ה להוציא את בני' מהגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה.

וכן תהי' לנו – שיוצאים מהמעמד ומצב דגלות, "צא מן התיבה", למעמד ומצב דגאולה שאין אחרי' גלות, "עולם חדש ראה", ביחד עם קיום היעוד²² "תורה חדשה מאתי תצא", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(משיחת ש"פ חזקת, י' תמוז ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

(16) שם ה, כ. (17) זכרי' יג, ב.

(18) ראה מכללתא בשלח טו, א. הובא בתוד"ה ה"ג

קעה, ב. תרפ"ז ע' קצו.

(22) ויק"ר פי"ג, ג.

(19) ב"ר פ"ל, ח. יל"ש פרשתנו רמז מט.

איך יוצאים מזמן שמחתינו

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת יחי המלך

א. כאשר מגיעים מ"זמן שמחתינו"¹ ועוברים ל"ויעקב הלך לדרכו"², עלולים לחשוב שמתחיל כעת זמן של עצב ("אומעדיקייט")...

אך הרמב"ם אומר³, ש"השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל- שצוה בה עבודה גדולה היא"⁴, כלומר, בכל מצוה שיהודי עושה עליו להיות בשמחה, וזוהי "עבודה גדולה", וכיון שהקב"ה הרי זיכה את בני ישראל שכל מעשיהם יהיו קשורים לעבודת ה', כמ"ש⁵ "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות", לכן, הגם שנמצאים כבר מחוץ ולאחרי "זמן שמחתינו" – אעפ"כ מתחילה "עבודה גדולה" בשמחה!

ומסיים הרמב"ם שם: "שנאמר⁶ והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'", דהיינו, כשם שדוד המלך הי' "מפזז ומכרכר (בכל עוז) לפני ה'", כך גם אפי' אחד כזה שע"פ תורה הינו איש נכבד ביותר (כדוד המלך) – צריך להיות "מפזז ומכרכר (בכל עוז) לפני ה'".

וע"י שיהודי מתנהג באופן כזה – הוא מתקרב לדוד מלכא משיחא, ודוקא שמחה זו מביאה את מלכא משיחא.

ב. ולכאורה, הרי אמחז"ל "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז"⁷, ואפילו כאשר הגמרא אומרת⁸ על הקב"ה ש"יושב ומשחק עם ליותן", מבהירים מיד ש"מיום שחרב ביהמ"ק אין שחוק להקב"ה", ומוסיף התוס' שם⁹ שגם הענין ד"קא חיך ואמר נצחוני בני נצחוני"¹⁰ אינו אלא בדיחותא בעלמא – וכיצד תובעים מיהודי להיות בשמחה כנ"ל?!

[. .] אעפ"כ, ע"י עבודתינו עכשיו בשמחה של מצוה, יבואו ל"יושב בשמים ישחק"¹¹ עוד בסיום זמן הגלות, בזמן ד"מאטו רגלין ברגלין"¹².

ומה שהחושך מתגבר, הרי על כך אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹³ משל מחושך הלילה: רואים שדוקא בסוף הלילה, קודם עליית עמוד השחר, מתגבר החושך במאוד (ודוקא אז מפציע השחר), עד"ז בנוגע להגאולה, ובענינו: כיון שנמצאים כבר סמוך להגאולה, ורואים את כל

(1) חה"ס (ויקרא כג, מ. וראה יל"ש עה"פ רמז רנד).

(2) ל' הכתוב – ויצא לב, ב.

וכמנהג הידוע שבמוצאי שמח"ת היו מכריזים: "ויעקב הלך לדרכו" – ראה אג"ק כ"ק אדמו"ר מוהררי"צ ח"א ע' קצד. וראה גם לקו"ש חט"ו ע' 259 ואילך ובהנסמן שם. קונטרס ויעקב הלך לדרכו ה'תשמ"מ, ושם, אשר שלימות הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" הוא אחרי סיום חודש תשרי – בהתחלת חודש חשוון (ובזה גופא – אחרי ר"ח מר-חשוון).

(3) בסוף הל' לולב – נת' בארוכה לפני"ז בהתוועדות (שיחות-קודש תשל"א ח"א ע' 142 ואילך. לקו"ש ח"י ע' 267 ואילך).

(4) ולהעיר שדין זה הובא ברמב"ם שם בהמשך לדיני

שמחה (דבית השואבה) בחג הסוכות.

(5) מכות כג, רע"ב – במשנה.

(6) ש"ב ו, טז.

(7) ברכות לא, א.

(8) ע"ז ג, ב.

(9) ד"ה אין.

(10) ב"מ נט, ב. וראה תוס' ד"ה קא חיך ואמר נצחוני בני: "הכא מילתא דבדיחותא בעלמא הוא דאמר".

(11) תהלים ב, ד.

(12) ל' הזר – ח"ב רנח, א.

(13) לקו"ד ח"א סח, א-ב.

הסימנים שבסוף מס' סוטה [באמת אין צורך לעיין שם, מספיק להביט ב"גרניץ" ווילג"14 ולראות איך ש"בת קמה באמה וכלה בחמותה" (ואין עכשיו הזמן להרבות "בשבחן" של ישראל¹⁵)] – לכן החושך גובר ומתחזק.

ג. נשאלת השאלה: מהיכן לוקחים כח לשבור את החושך?

– על-כך אומר הרמב"ם שבכל מצוה צריך להיות "מפזז ומכרכר" בכל עוז, כיון שיהודי הוא תמיד "לפני ה'!"

וכאשר יהודי יעשה את עבודתו בשמחה יקויים הפסוק "קץ שם לחשך"¹⁶, ו"יושב בשמים ישחק"¹⁷ על כל ה"דגשו גוים ולאומים יהגו"¹⁷, עד ל"גרים גורים"¹⁸, ויעברו "בשעתא חדא וברגעא חדא"¹⁹ מהחושך כפול ומכופל לאור הגדול, עד ל"והי' לך הוי' לאור עולם"²⁰, בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ בראשית ה'תשל"א (התוועדות ב') - בלתי מוגה)

- (14) איזור מפורסם במנהטן.
 (15) בלשון סגי נהור.
 (16) איוב כח, ג.
 (17) תהלים ב, א.
 (18) ראה מס' עבודה-זרה שבע' 8 – דובר ע"כ
 באריכות בהמשך ההתוועדות (שיחור"ק שם ע' 169 – בקשר עם החוק האומלל ד"מיהו יהודי") – נדפס ב"יחי המלך" רעח ע' 13 ואילך.
 (19) זח"א קכט, א.
 (20) ישעי' ס, יט.

יהודי אינו יכול להמתין לציווי ה' לצאת מהגלות

א. מובא בפרשתנו: "ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה וישלח את העורב גו".

לכאורה, הנהגתו זו של נח כדי לראות האם כבר יבשו המים מעל הארץ – דורשת ביאור והסבר:

מכיון שכניסתו לתיבה היתה ע"פ ציווי הקב"ה – עליו להמתין לציווי הקב"ה לצאת מן התיבה. וכפי שאכן ה' בפועל – "וידבר אלקים אל נח לאמר צא מן התיבה"¹, ורק אז "ויצא נח . . מן התיבה"², וא"כ, מה מקום לשלוח את העורב (ואח"כ את היונה וכו') לראות האם כבר יבשו המים – הרי בלא-הכי לא יוכל לצאת מן התיבה עד שיצטווה ע"י הקב"ה "צא מן התיבה!"

והביאור בזה:

מכיון שידע נח שהקב"ה הטיל עליו את התפקיד לדאוג לקיום העולם – שהרי צוה עליו להתעסק בבנין התיבה, להכניס בה "מכל החי מכל בשר"³, ולדאוג למזונם במשך כל זמן היותם בתיבה, ועי"ז יהי' קיום העולם לאחרי שיצאו מן התיבה – הוצרך לעסוק בזה בדרך הטבע, כמ"ש⁴ "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", ולכן, כאשר היתה קס"ד שכבר יבשה הארץ

- (1) פרשתנו ח, ו-ז.
 (2) שם, יח-ט.
 (3) שם ו, יט.
 (4) ראה טו, יח.

ויכולים לצאת מן התיבה, לא המתין כו', אלא תיכף ומיד עשה כפי יכלתו – לשלוח את העורב כדי לראות האם כבר יבשה הארץ, וכעבור ימים אחדים הוסיף לשלוח את היונה וכו'. ולא עוד, אלא שפעולתו של נח והשתדלותו בכך – פעולה אשר על ידה בא לידי ביטוי גדול תשוקתו וחפצו של נח לצאת מן התיבה – מיהרה וזירזה את ציווי הקב"ה "צא מן התיבה".

ב. ביאור ההוראה בעבודת האדם לקונו:

"מבול" קאי על עניני העולם המבלבלים לעבודת ה'⁵. והעצה לזה – "בא . . אל התיבה"⁶, כתורת הבעש"ט (שהובאה ונתבארה במאמרי בעל הגאולה די"ב-י"ג תמוז)⁷ ש"תיבה" קאי על תיבות התורה והתפלה, כלומר, שיהודי צריך להכניס את עצמו ("איינשליסן זיך") בתיבות התורה והתפלה, ועי"ז ינצל ממי המבול.

ולא עוד, אלא שצריך להכניס עמו "מכל החי מכל בשר", כלומר, להכניס עמו לתיבה גם את הענינים המובחרים שבמציאות העולם, שגם הם יהיו חדורים באור הקדושה.

אמנם, כל זה אינו מספיק עדיין, שכן, תכלית הכוונה היא (לא רק להכניס לתוך ה"תיבה" באי-כח מכל עניני העולם, אלא גם) לפעול בעולם כפי שהוא מחויף לתיבה;

אלא שענין זה יכול להיות רק לאחרי המבול, שכן, ענינו של המבול הוא – לפעול טהרה בעולם⁸, ולאחרי כן, יכולה להיות העבודה במציאות העולם כפי שהוא מחויף לתיבה, לעשותו מקום ישוב, ולא עוד, אלא לפעול בו עליו גדול יותר ממה שהי' בהתחלת הבריאה, כלומר, לא רק באופן ד"עולם על מילואו נברא"⁹ (כפי שהי' בהתחלת הבריאה), כי אם באופן נעלה יותר – "עולם חדש"¹⁰, עולם שלא שייך בו אפשרות של מבול ("לא אוסיף גו' ולא אוסיף גו"¹¹), מכיון שמתבטל הענין ד"ותשחת הארץ גו"¹² – סיבת המבול (שכן, אף שגם לאח"ז הי' הענין ד"מפני חטאינו", מ"מ, אין זה באותו תוקף כפי שהי' קודם המבול, כפשוט)¹³.

והנה, אף שעבודה זו שייכת רק לאחרי סיום המבול – למדים מהנהגתו של נח, שעוד מקודם לכן שלח לראות ולברר האם נפעל כבר הטהרה דמבול, ובמילא, יכולים כבר לצאת מן התיבה כדי לפעול בעולם שמחוץ לתיבה.

ג. ובפרטיות יותר – שייכת הוראה זו במיוחד לסוף זמן הגלות:

כללות ענין ה"מבול" הוא ע"ד ובדוגמת ענין הגלות, כי: "מבול" – הוא מלשון בלבול, "שבבל את הכל"¹⁴, וזהו גם המצב דזמן הגלות – שכל הענינים הם באופן של בלבול, אין לך דבר בעולם שיוכלו לראותו באופן ברור – לראות את הכח האלקי הפועל בנפעל, לראות ש"מלא כל הארץ כבודו"¹⁵, ולראות שהמציאות האמיתית דעולם היא – דירה לו ית'

- (5) ראה תו"א ר"פ נח. ובכ"מ.
 (6) פרשתנו ז, א.
 (7) סה"מ קונטרסים ח"א מח, ב. תש"ב ע' 47. תש"ז ע' 200. לקו"ד ח"ב רח, א.
 (8) ראה תו"א פרשתנו ח, ד ואילך. אוה"ת שם (כרך 2 תרכד, א ואילך. ובכ"מ.
 (9) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג.
 (10) ב"ר פ"ל, ח. יל"ש פרשתנו רמז מט.
 (11) פרשתנו ח, כא ובפרש"י.
 (12) שם ו, יא.
 (13) ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 52 ואילך.
 (14) פרש"י בפרשתנו שם, יז.
 (15) ישעי' ו, ג.